No. 94. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

ZONDAG 6 AUGUSTUS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den Augustus.

De *Moniteur* behelst thans de lang verwachte benoeming van den Prins *van Joinville* tot den rang van schout-bij-nacht.

— De ministeriële bladen maken op de voordeelen opmerkzaam, die voor Frankrijk door het huwelijk des Prinsen *van Joinville* met de Prinses dona *Francisca* uit een staatkundig en handelsoogpunt zullen voortvloeijen, daar het aanleiding geven zou tot het aanknoopen van nieuwe betrekkingen tusschen ons land en Brazilie, en bevestigen voorts dat de Prinses haren gemaal een aanzienlijken bruidschat aangebragt heeft. Die bruidschat bestaat namelijk uit een millioen fr. aan gereed geld; uit 15000 fr. aan renten en 6 pCt. jaarlijksche schuldbrieven; uit 25 vierkante mijlen grond, in de provincie St. Catharina, welke fraaije bosschen en steenkolenmijnen bezit. De Prinses bezat daarenboven een bijzonder fortuin aan renten; hare edelgesteenten waren 200000 fr. waardig, en de keizer van Brazilie had uit zijne bijzondere kas 300000 fr. voor het trousseau zijner zuster gegeven.

— Parijs, dat middelpunt der verlichting en beschaving, zal zich weldra over den dood der beroemde kaartlegster, mejufvrouw *Lenormand*, kunnen troosten, want reeds hebben zich drie vrouwen als hare opvolgsters bekend gemaakt, en door eene daarvan, wier blikken in de toekomst gunstig voor de legitimistische partij schijnen te wezen, is reeds een boekje uitgegeven, dat in Bretagne en Normandije druk verspreid wordt, en waarin, nevens andere voorspellingen, onder welke de dood van een franschen prins op het slagveld en de vernieling der vestingwerken van Parijs door het volk behoort, ook die der terugkeering van een doorluchtig balling, na den dood des konings, en het herbloeijen der witte lelie wordt aangekondigd.

— De beroemde spaansche generaal *Alava*, die zulk een ijverig deel nam aan den strijd tegen *Napoleon* tot bevrijding van zijn vaderland, en ook den slag van Waterloo in het leger der Bondgenooten bijwoonde, is dezer dagen te Parijs overleden.

— De telegraphische berigten heden bekend gemaakt, behelzen de volgende berigten uit Spanje: Het bombardement van Sevilla is den 22sten ijverig voortgezet; aanzienlijke schade is daardoor aan de stad toegebragt; voor welker muren *Espartero* en *van Halen* zich bevonden. Den 23sten heeft het schieten opgehouden en zich een parlementair vertoond. — Het van Madrid naar Andalusie vertrokkene legerkorps bestaat uit 16 bataillons, 600 paarden en eenige batterijen.

Te Madrid is de hertog *van Baylen* tot voorloopigen voogd der koningin benoemd; het ministerie heeft de municipaliteit aldaar verwisseld en eenige andere benoemingen gedaan. — Van de nog overige aanhangers van den regent hadden de generaals *Ricafort* en *Minuissir* zich te Cacera en Ciudad-Real voor de beweging verklaard.

Het bombardement van Sevilla heeft in Spanje een zeer slechten indruk gemaakt en de verbittering tegen *Espartero* nog vermeerderd. Alle bladen laten zich daarover met groote hevigheid uit. Sevilla is eene der schoonste steden van het rijk, met eene bevolking van 120,000 zielen, vele fabrijken van onderscheiden aard en eene menigte beroemde gebouwen en gedenkteekenen, terwijl op het beurspaleis de archieven der oude zeevaarders bewaard worden, die hunnen naam door de ontdekkingsreizen vereeuwigd hebben. De stad is door een' ouden muur omringd, deels van romeinsche, deels van moorsche en gothische herkomst, en welke wel 160 torens heeft. Deze muur kan welligt de stad behouden hebben, zoo hare verdedigers door de verwoestingen van het bombardement niet ontmoedigd zijn geworden.

— Eene andere stad in het zuidelijk Spanje, Grenada namelijk, is door eene ramp van verschillenden aard bezocht, namelijk door een hevigen brand in den bazar der kooplieden, waar het vermogen der meeste zeehandelaars was vereenigd. —

— Te Madrid zou den 26sten eene groote wapenschouwing van de daar en in den omtrek vereenigde troepen plaats hebben. Men rekende, dat daarbij niet minder dan 36,000 man bijeen zouden zijn. Men verwachtte te Madrid, dat zoodra al de leden van het ministerie *Lopez* aldaar vereenigd zouden zijn, hetgeen den 25sten het geval nog niet was, van hunne zijde een manifest aan de natie zou worden gerigt. Waarschijnlijk zal men dan ook iets van de bijeenroeping der cortes hooren, die onder de tegenwoordige omstandigheden, om aan het gebeurde den glans der wettigheid te geven, noodzakelijker schijnt dan ooit.

— De echtgenoote van *Espartero* heeft Madrid den 24sten verlaten, om zich bij haren echtgenoot te voegen.

Den 28 Julij is de generaal *Seoane* op het Fransche grondgebied aangekomen, vergezeld van een aantal Esparteristische legerhoofden. Hij heeft verzocht, zich naar Parijs te mogen begeven, hetgeen hem echter door de overheden is geweigerd, daar zij stelligen last bekomen hadden nopens de plaats, werwaarts de nieuwe uitgewekenen, die zich aan de grenzen mogten aanmelden, gezonden moesten worden.

— Ter beurze waren heden genoteerd: 5 pCt. 122; 3 pCt. 80,40; Nap. r. 106,80; Spanje 28⅜; Ned. 2½ pCt. 54½.

Van den 3den Augustus. — Men zegt dat de heer *Salvandy* zich als fransch gezant naar Madrid begeven zal.

— Nader wordt bevestigd dat een turksch eskader van vier linieschepen, twee fregatten en drie kleine vaartuigen in de wateren van Afrika gezien is, koers houdende naar Tunis; aan boord dezer schepen bevonden zich landingstroepen, alsmede de in dienst der Porte staande britsche kapitein *Walker*, die de bewegingen bestierde. Te Tunis scheen men voorbereid op de komst eener turksche expeditie, en had men er zich reeds sedert drie maanden ter verdediging toegerust.

— Gisteren hebben de koning en koningin, de prins en prinses *van Joinville* in plegtig gehoor de leden van het korps diplomatiek ontvangen.

— Heden zijn weder de volgende telegraphische berigten nopens de zaken in Spanje bekend gemaakt.

Bayonne, 1 *Augustus.*

» Het bombardement van Sevilla duurde in den morgen van den 25sten nog voort. Groot was de verwoesting. De stad betoonde steeds veel vorharding.

» Het gouvernement heeft den 30sten een manifest uitgevaardigd om zijne wettigheid te bewijzen, en tevens de aanstaande bijeenroeping der cortes aangekondigd.

» De tijdingen van Saragossa van den 28sten en 29sten, maken geen melding van eene in die stad op den 26sten voorgevallene reactie. De brigadier *Ameller* had denzelfden dag eene bevredigende proclamatie uitgevaardigd. De politieke chef had zijne demissie gegeven, en de municipaliteit hare toetreding tot het gouvernement van Madrid bekend gemaakt."

Perpignan, 4 *Augustus.*

» De junta van Valencia heeft het ministerie *Lopez* als voorloopig gouvernement erkend. Niets nieuws uit Barcelona tot den 30sten Julij."

Te Madrid heeft men reeds eene inschrijving geopend om bijdragen te verzamelen ten behoeve der slagtoffers in Sevilla, en de andere groote steden van Spanje zullen waarschijnlijk dit voorbeeld volgen. Den 25sten brak reeds de zesde dag aan dat het bombardement begonnen was, waarvan de verwoestingen groot moeten zijn in de naauwe en kromme straten der aanzienlijke stad. Den 23sten had zich, volgens het telegraphisch berigt van gisteren, een parlementair vertoond, maar men weet niet van welke zijde; de vijandelijkheden zijn er althans niet door gestaakt. Den 20sten waren de voorsteden San-Bernardo en San-Lorenzo vernield; eerst daarop heeft men de mortier-batterijen digt bij de stad kunnen plaatsen, welke van toen af door de bommen geteisterd is geworden; waarschijnlijk heeft de oude nog sterke walmuur *Espartero* en *van Halen* verhinderd, binnen de stad door te dringen, schoon het *Journal des Débats* zoover gaat, van te beweren, dat het *Espartero's* bedoeling niet was om binnen de stad te komen, maar slechts om zijne wraakzucht bot te vieren. Volgens andere lezingen zou het bombardement van Sevilla voornamelijk het werk van *van Halen* zijn.

De drie van Madrid opgetrokken expeditionnaire brigaden, die met geforceerde marschen naar Andalusie trekken, staan onder de bevelen van de generaals *Ronçali*, *Masseredo* en *Campuzano*, over welke gezamenlijk de generaal *Concha* bevel voert. Deze moet den 25sten voor het kamp van *Espartero* gekomen zijn, zoodat men spoedig de tijding aangaande de ontknooping van deze laatste worsteling der partij van *Espartero* te wachten heeft.

Te Cadix hebben de autoriteiten eene brik en twee andere vaartuigen uitgezonden tegen de scheepsdivisie die de haven blokkeert, doch de eersten hebben zich terstond bij de laatste gevoegd, zoodat de haven nu geheel gesloten is.

Uit Madrid wordt gemeld dat de jongste maatregelen van het vorig bestuur om de stad in staat van verdediging te stellen, groote schade heeft veroorzaakt aan gebouwen en beplantingen en ook de stedelijke kas zich geweldige opofferingen heeft moeten getroosten.

De luitenant-generaal *O'Donnell* is te Madrid aangekomen. De antecedenten van dien generaal schijnen echter te beletten om zijne diensten in de tegenwoordige oogenblikken in Spanje te gebruiken, zoodat hij gouverneur-generaal van Cuba zou worden.

Te Barcelona heeft de gouverneur van Montjuich, op het hem gegeven berigt van de neerlaag van *Seoane* en *Zurbano* voor Madrid, verlangd twee officieren naar Madrid te zenden om de bevelen van het gouvernement aldaar te ontvangen, waarna hij het fort zou overgeven.

De tijding van het gebeurde te Madrid heeft de grootste vreugde te Barcelona en Valencia verwekt.

— Ter beurze van heden (3 Augustus) waren genoteerd: 5 pCt. 122,20; 3 pCt. 80,50; Nap. r. 106,30; Spanje 28¾; Ned. 2½ pCt. 54½.

ENGELAND.

LONDEN, den 3den Julij.

De Heer *Ward* heeft den 1sten Augustus in het lagerhuis een voorstel gedaan tot het aanbieden van een adres aan de Koningin strekkende om de voornaamste grief van Ierland weg te nemen, door het afschaffen der gevestigde (Protestantsche) kerk aldaar als zoodanig. Hij berekende, dat die kerk thans een zuiver jaarlijksch inkomen had van 552,753 ponden sterling, en wilde, dat dit inkomen voortaan in handen van commissarissen wierd gesteld, die het naar eene billijke evenredigheid tusschen de roomsch-katholijken, de leden der gevestigde kerk en de presbyterianen verdeelden. Tevens moesten dan de aartsbisschoppen en bisschoppen der R. K. kerk als wettig worden erkend. Zijn plan omvatte ook eene gedeeltelijke teruggave van kerken aan de roomsch-katholijken. De heer *Careu* heeft het voorstel ondersteund, hetwelk door den heer *Eliot* is bestreden. Deze laatste beweerde, dat de werkelijke inkomsten der Iersche gevestigde kerk slechts 432,123 ponden sterling bedroegen, en dat deze verdeeld werden tusschen 2140 geestelijken en gebeneficieerden, zoodat ieder door elkander omstreeks 201 ponden sterling genoot; hetgeen dan toch zulk eene verbazende som niet was. De beraadslagingen zouden den volgenden dag worden voortgezet, en zullen waarschijnlijk langen tijd duren, om met eene verwerping te eindigen.

— Onze ministeriële bladen verdedigen het bewind, dat het tot geene gewapende tusschenkomst tot handhaving van den Regent is overgegaan. Zij beginnen hem voor te stellen als een dictator, die de billijke straf voor zijne overmatige eerzucht heeft bekomen, en beweren, dat het Engelsch bewind gehouden is na zijnen val elke bovendrijvende partij in Spanje te schragen « mits zij den vrede en de onafhankelijkheid van dat land werkelijk op het oog hebbe."

De *Times* spreek van berigten uit Madrid, volgens welke de generaal *Zurbano*, alvorens die hoofdstad te verlaten, een gehoor bij den Engelschen gezant heeft gehad, die hem aangeraden zou hebben, den Regent aan te sporen afstand te doen.

— De iersche geestelijke, algemeen onder den naam van vader *Matthew* bekend, stichter der matigheidsgenootschappen in Ierland, bevindt zich thans in deze hoofdstad, en houdt voorlezingen ter bevordering van genoemd doel in Engeland. In eene der daartoe bestemde vergaderingen was graaf *Stanhope* tegenwoordig, en sprak de menigte toe, om in den lof van genoemden geestelijke en van diens menschlievende bedoelingen uit te weiden. Vader *Matthew* beroemde zich, in Ierland reeds vijf millioen menschen tot de plegtige belofte gebragt te hebben van, in stede van geestrijke dranken, niets dan thee te drinken, en zeide niet te twijfelen, of in Engeland zouden zich tien millioenen menschen met die verklaring vereenigen.

— De Koningin van Portugal is den 21sten der afgeloopen maand van eene Prinses bevallen, welke gebeurtenis te Lissabon met groote vreugdebedrijven gevierd is, terwijl de wensch der Portugezen deze vorstelijke spruit reeds bij voorraad aan den Graaf van Parijs uithuwelijkt, en op den troon van Frankrijk plaatst! Naardien de oneenigheden tusschen de leden van het Kabinet vereffend zijn, hebben de geruchten wegens verandering van Ministerie opgehouden. — Het vereenigd braziliaansch en napelsch eskader, dat uit twee linieschepen en vier fregatten bestaat, en bestemd is om de Bruid des Keizers van Brazilië naar Rio de Janeiro over te brengen, was den 16den julij de golf van Gibraltar gepasseerd.

BELGIE.

BRUSSEL, den 4den Augustus.

Koning *Leopold* is in den ochtend van den 3den Augustus uit Brussel naar Wiesbaden vertrokken.

— Bij een besluit des Konings van den 1sten Augustus, is het verbod van uitvoer van aardappelen en aardappelen-meel uit Belgie, tot den 31sten December verlengd.

— Men heeft thans tijdingen van de nieuwe vestiging der Belgen in Guatemala, door middel van de Belgische rijks-goelet *Louise Marie*, die den 16den Junij van daar vertrokken is. De Belgische kolonisten, die sedert zeventien dagen in dit land waren aangekomen, woonden toen aan de baai Santo Thomas, in hutten, door Caraïben gebouwd, die de Belgische kolonisatie-maatschappij in dienst heeft genomen. Zij zouden echter die lage, moerassige streken weldra verlaten, om zich op hoogere gronden te vestigen. Hun gezondheids-toestand was voldoende. Deze geheele onderneming tot het vestigen eener Belgische kolonie in Middel-Amerika, heeft intusschen eenen aanmerkelijken steun verloren door den dood van het eigenlijke hoofd daarvan, den heer *Simons*, die op de reis naar Santo Thomas is overleden. Hij was een hoogst verdienstelijk ingenieur, die zich bij het aanleggen der Belgische spoorwegen veel roem heeft verworven.

— Te Antwerpen is thans eene tentoonstelling van schilderijen van levende meesters geopend. Op dezelve trekt bijzonder de aandacht een stuk van den beroemden *Wappers*, voorstellende *Peter den Groote*, aan eenige werklieden te Zaandam de bouworde van een schip, 't welk hij gemaakt had, verklarende. Men bewondert er ook twee schilderijen van den vermaarden *de Keyser*, verbeeldende *Raphaël* en *la Fornarina*, en *Tasso* met *Eleonora*.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den Augustus.

Heden wordt alhier op de gebruikelijke wijs de verjaardag gevierd van H. K. H. de Prinses *Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa*, dochter van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 30sten Julij 1843, n° 48, is aan den luitenant-kolonel bij de infanterie in Oost-Indië, *P. J. T. A. Battaerd*, op deszelfs verzoek, een eervol ontslag uit Zijner Majesteits dienst verleend, onder toekenning van pensioen, en wijders met vergunning om de activiteits-uniform der Oost-Indische infanterie te blijven dragen.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 30sten Julij 1843, n° 49, is aan den gepensioneerden luitenant-kolonel der infanterie van het Indisch leger *H. A. Kloosterhuis*, toegestaan om de activiteits-uniform van het wapen der infanterie in Oost-Indië te dragen.

— De Minister van Financiën heeft door middel der *Staats-Courant* berigt, dat aan deszelfs departement, door jhr. mr. *P. B. J. Vegilin van Claerbergen*, gewezen lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, terugzending is gedaan van de ten behoeve van Z. H. W. G. afgegevene assignatiën ten laste van 's Rijks schatkist, wegens verblijfkosten, over de maanden December, Januarij, Februarij, Maart, April en Mei ll., ten gezamenlijken bedrage van ƒ 1250, van het genot van welke verblijfkosten Z. H. W. G. heeft afgezien, als de vergaderingen van Hun Edel Mogenden gedurende dat tijdvak niet hebbende bijgewoond.

— Bij het naderende tijdstip, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal hare werkzaamheden zal hervatten (Maandag, den 7den Augustus aanstaande), acht men het niet ondoelmatig te herinneren de ontwerpen van wet, welke bij de Kamer, bij de schorsing harer zittingen, aanhangig gebleven zijn: 1°. *Zeven* ontwerpen van wet, houdende tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken; 2°. *een* ontwerp, houdende bepalingen betrekkelijk de invoering van voorschreven tarief; 3°. *twee en twintig* ontwerpen van wet, uitmakende het tweede boek van het wetboek van strafregt; 4°. ontwerp van wet, houdende voorziening met betrekking tot het rekenpligtig beheer der scheepssoldijen; 5°. *Veertien* ontwerpen van wet, behelzende de staatsbegrooting zoowel van uitgaven als van ontvangsten over de jaren 1844 en 1845; 6°. ontwerp van wet, bevattende wijzigingen in de bestaande wetgeving nopens het regt van successie; en 7°. ontwerp van wet op het zegel.

Men verzekert, dat verschillende andere ontwerpen aan de Kamers zullen worden voorgedragen, waarvan er sommige betrekking zullen hebben tot de voorziening in 's Rijks geldelijke behoeften, en tot te geldemaking van de Belgische inschrijvingen. Onder de voorstellen, waarvan men de aanbieding kan te gemoet zien, behoort ook dat, tot wijziging van de wet betrekkelijk de zamenstelling der regterlijke magt.

— Men verneemt dat Z. K. H. prins *Alexander* eerstdaags een uitstapje naar Londen zal maken en aldaar eenige weinige weken vertoeven.

— HH. KK. HH. de Erfgroothertog en de Erfgroothertogin *van Saksen Weimar Eisenach* hebben Donderdag morgen de residentie verlaten, om naar Weimar terug te keeren.

— Uit Vlissingen meldt men dat 's rijks eskader, onder bevel van Z. K. H. Prins *Hendrik* op den middag van Donderdag van de reede van Vlissingen afgezeild was, doch door tegenwind twee uren later verpligt geweest was naar gemelde reede terug te keeren.

— Donderdag is te Amsterdam van 's Rijks werf te water gelaten, Zijner Majesteits schoener-brik *de Lansier*.

— Volgens te 's Hage vrij algemeen verspreide geruchten, wil men weten dat de heer *Copes van Hasselt* zijn ontslag als lid van den Raad van State aan den Koning zou hebben aangeboden, en dat zulks door Z. M. zou zijn aangenomen. De heer *van Hasselt* was president der onlangs ontbonden commissie te Antwerpen.

— De onlangs te 's Gravenhage gehoudene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk heeft het volgende besluit genomen: » De vergadering, gezien hebbende de onderscheidene ingekomen adressen, betreffende den innerlijken Staat der Nederlandsche Hervormde Kerk, en het verslag daaromtrent uitgebragt met de meeste belangstelling hebbende overwogen, heeft ten aanzien der genoemde adressen, voor zoo ver zij meest alle blijken geven van billijk vertrouwen op de volharding der Synode bij hare vroegere verklaringen ten aanzien eener betamelijke vrijheid van onderzoek en prediking en van gehechtheid aan de sedert 1816 bestaande kerkeördening, gemeend, daarin te kunnen berusten; voor zoo ver eenige weinigen te dezer zaak of ten aanzien van andere kerkelijke aangelegenheden nadere verklaringen of maatregelen der Synode verlangen, heeft de vergadering het deels *onnoodig*, deels *ongepast* geoordeeld, aan dit verlangen te voldoen.”

Voorts is, gedurende deze Zitting der Synode, een Synodaal Reglement op het hulppredikerschap gearresteerd, om, na redactie, aan de bekrachtiging van Z. M. onderworpen te worden.

— In het Provinciaal Dagblad van deze provincie schrijft men uit 's Hertogenbosch het volgende:

„Door de handboogschutters in de societeit de *Unie* is laatstleden Maandag (door het ontijdig aftreden van den koning) naar de koninklijke waardigheid-bekleeding, bij de ophanden zijnde concoursfeesten gedongen. Het societeits-gebouw, de tuinen en de kampplaats, alles had een vreugdevol aanzien, zoodat de belangstelling in dit schuttersfeest algemeen was. Nadat het getal der schoten door de mededingende leden der schutterij bepaald was, bleek bij het verslag dat daarvan werd uitgebragt, dat de heer *Egbertus van de Goor* de meeste punten behaald had, en werd alzoo door den president der schutterij geproclameerd tot koning, terwijl de inhuldiging des avonds om zeven ure plaats had. Met eene zeer gepaste aanspraak werd de nieuwe koning in de schutterstent met alle de insignien omhangen, en onder het luide gejuich der talrijk opgekomen leden der societeiten, stedelingen en vreemdelingen, met *leve de koning!* begroet. Hierna had de plegtige optogt naar de troonzaal plaats, welke voorafgegaan werd door het schoone hoornmuzijk van het 9e regement infanterie, hiertoe door Z. E. G. den kolonel goedgunstig afgestaan; eene aanzienlijke vrouwenschaar bevond zich in de zaal, om den stoet af te wachten, en door derzelver tegenwoordigheid aan de plegtigheid meerderen luister bij te zetten. De koning op den fraaijen troon gezeten zijnde, werd door den president der schutterij als zoodanig uitgeroepen en ingehuldigd, en den bokaal met eerewijn aangeboden, waarna ieder de gelegenheid werd gegeven, om zijne hulde den nieuwen koning aan te bieden. Dit feest, hetwelk tot zeer laat in den nacht heeft voortgeduurd, is tot aller genoegen afgeloopen, en heeft de verwachting verlevendigd, dat de ophanden zijnde schutterij-concoursen, welke door de societeit zullen gegeven worden, luisterrijk zullen zijn.”

— Den 31sten Julij ll., had te St. Michiels-Gestel de jaarlijksche algemeene vergadering plaats van deelgenooten der Maatschappij tot bevordering der zijdeteelt in Noord-Braband. Daarin is door het bestuur rekening en verantwoording gedaan over het afgeloopen boekjaar en verslag gegeven van het verrigte en van den staat der kweekerijen.

Uit dit verslag, hetwelk zooveel als de verantwoording de goedkeuring van al de tegenwoordige leden heeft weggedragen, kan het beste beoordeeld worden de toestand en de vooruitzigten der maatschappij, terwijl de kweekerijen en plantaadjen, welke reeds eene aanzienlijke waarde hebben en met regt de verwondering en voldoening der bezigtigers hebben opgewekt, benevens de zijdeproducten ten bewijze strekken wat de zaak der zijdeteelt is, kan en zal worden, bij behoorlijke medewerking en uitbreiding, zoo als dit alles in het verslag breeder is ontwikkeld.

In deze vergadering is volgens art. 14 der statuten, de aftredende kommissaris, zijnde de heer jhr. Mr. *H. B. Martini*, voorzitter van het bestuur, weder met eenparige stemmen ingekozen, terwijl in plaats van den heere *C. de Loecker*, die voor zijne betrekking als kommissaris bedankt had, ingekozen is jhr. *de Jonge van Zwijnsbergen* te Helvoirt, en ter vervanging van den overleden baron *van Tuyll van Serooskerken* als notabele is benoemd de heer *Dudok Bousquet*, te Zalt-Bommel.

— Eergisteren morgen half vier ure ontstond te Utrecht brand in een stal en loots van de stad, in huur gebruikt wordende door de heeren *van Munster en Comp.*, buiten de Wittevrouwepoort, welke des te heviger was, dewijl de gebouwen van hout en geteerd waren en op den zolder 20,000 pond hooi voorhanden was. De beide gebouwen met het hooi en 6 aschkarren, die zich in den stal bevonden, zijn eene roof der vlammen geworden. Ofschoon er spoedig 3 spuiten werkzaam waren, was er aan die houten gebouwen aan geen blusschen te denken, doch de nevengebouwen tot eene bleekerij behoorende, waarvan een reeds begon te branden, zijn bewaard gebleven. De oorzaak van dezen brand is niet bekend. Daar het hooi van het vorige jaar was, is de brand niet aan het broeijen toe te schrijven; eerder gist men, dat een der werklieden des avonds met eene brandende tabakspijp bij het hooi kan geweest zijn, of dat de brand door achtergeblevene vonken in eene der aschkarren kan zijn veroorzaakt.

— Het Dagblad van 's Gravenhage behelst het volgende berigt:

»Dezer dagen zijn in deze residentie, in tegenwoordigheid van onderscheidene heeren ministers, zoo ook van den heer burgemeester en verdere leden van het stedelijk bestuur, proeven afgelegd met het nieuwe gaslicht en daartoe dienende toestellen, op welk een en ander het den Koning goedgunstig behaagd heeft, aan den heer *Hallo* alhier verschillende octrooijen te verleenen.

»Deze proeven hebben aan de verwachting zeer beantwoord. Het gas is, als gecondenseerd, in den staat van vloeibaarheid, vervat in grootere of kleinere gashouders, waarin de toestellen ter vervlugtiging van de gasstof en ontwikkeling van het gas geplaatst zijn. Het geheel is verplaatsbaar, even als eene gewone kaars of lamp.

»Dit gaslicht is bijzonder geschikt voor huislijk gebruik, het zij als grootere en kleinere lamp, met de gewone glazen er op. Het is daarenboven geschikt, om, als vast licht, te dienen ter inwendige verlichting van alle openbare gebouwen, gestichten, kerken, teeken- en andere scholen, societeiten, magazijnen, winkels, koffijhuizen, fabrijken, werkplaatsen, schepen, kusten, enz.

»Het nieuwe gaslicht heeft een groot lichtend vermogen, walmt niet en is geheel zonder reuk.

»Met opzigt tot den prijs verdient hetzelve insgelijks alle aanbeveling. De gaskaarsen, die meer licht verspreiden dan eene gewone kaars of bougie, kosten veel minder, namelijk nog niet één cent per uur licht, brand. Gaslampen, die eene groote hoeveelheid licht geven, komen op drie, twee en anderhalve cent per uur licht, brand te staan.

»Gelijk nu deze gasverlichting zich voordeelig onderscheidt voor alle gebruik, zoo zal, uit aanmerking van de grondproducten, waaruit de voorname bestanddeelen der gasstof getrokken worden en de wijs van aanwending van dit licht, de invloed, dien deze uitvinding noodzakelijk op de inlandsche nijverheid moet uitoefenen, niet minder belangrijk zijn in gunstige uitkomsten.

»De groote verscheidenheid van voorwerpen ter dienste dezer nieuwe gasverlichting, welke, hetzij in de fabrijk van den heer *Hallo*, hetzij in andere Nederlandsche fabrijken vervaardigd worden of kunnen en zullen worden, kan daarvan getuigen. Derhalve moet deze zaak niet alleen weldadig terugwerken op den landbouw en onderscheidene van deszelfs takken, maar ook op velerlei andere takken van ons volksbestaan en tot derzelver opbeuring en uitbreiding bijdragen. In dit opzigt mogen genoemd worden de branderijen, distilleerderijen, kopergieterijen en draaijerijen, gieterijen van zink en andere metalen, vergulders, modelleurs, bronsfabrijken, koper- en blikslager, glas- en kristalfabrijken, glasslijperijen en vele daaraan verwante vakken; zoodat dit nieuwe middel van verlichting, waartoe noch steenkolen noch hars (beide grondstoffen van vreemden oorsprong) gebezigd wordt, al die voordeelen in zich vereenigt, welke van eenigen tak van nijverheid maar eenigzins, in het belang van producenten en consumenten, kunnen gevorderd worden. Uit dien hoofde hebben wij ons dan ook aangespoord gevoeld, de aandacht onzer lezers op dit gewigtig onderwerp te vestigen.”

— Gedurende de maand Julij zijn over den hollandschen ijzeren spoorweg vervoerd 63525 reizigers, en is de opbrengst geweest *f* 42549,03½. Het geheel bedrag in dit jaar is nu 250,236 reizigers en *f* 177,677,71.

— Op de Kempe, in de buurtschap Gietel, gemeente Voorst, provincie Gelderland, is dezer dagen door *Hendrik Jan Wolters*, eene roggeaar gemaaid, welke hij in tegenwoordigheid van vier getuigen uitgeplozen heeft, en daarin gevonden 76 goede korrels, terwijl er nog plaats was voor een grooter aantal.

Dezer dagen is te 's Hage in het licht verschenen een nieuw geschrift van den graaf *van Rechteren*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, getiteld: *de staatkundige strekking van de verwerping der wet tot regeling van 's Rijks openbare schuld*, door het gemelde lid overwogen. Uit de voorrede blijkt, dat het voornemen van den schrijver is om in korte trekken aan te duiden de politieke strekking, welke de verwerping der bedoelde wet had, benevens de gevolgen, welke deze handeling op den gang van zaken moet uitoefenen, zal die voor het Vaderland vruchten dragen; dat deze bladen in verband staan met de voor weinig tijds uitgegeven *Beschouwingen over eene vereenvoudigde* [illegible] dat zij de onmiddellijke en steeds klimmende behoefte aan de daartoe leidende herziening der Grondwet nader moeten bewijzen. Het geschrift vangt aldus aan:

» *Nu of nooit!* was de banier, onder welke de tegenstanders der wet streden. In deze woorden ligt de geheele politische strekking van den hardnekkigen vierdaagschen strijd. *Nu of nooit!* moesten 's Lands zaken eenen beteren gang nemen. *Nu of nooit!* moest aan de Regering het bepaalde voornemen der Volksvertegenwoordiging blijken, dat zij eene andere huishouding verlangde. Maakt zich de Regering het tegenwoordig standpunt ten nutte, volhardt de Volksvertegenwoordiging in haren geuiten wil, dan kan de afstemming der wet het keerpunt worden voor een beter en ordelijker bestuur dan dat, hetwelk Nederland, sedert hetzelve het fransche juk verbrijzelde, ten deele viel. Is dit niet het gevolg, dan is de geheele gebeurtenis voor het Vaderland verloren, en het zou dan beter geweest zijn, dat de wet ware aangenomen, ten einde men zich te spoediger van de verderfelijke gevolgen van een stelsel, dat deszelfs vernietiging in zich bevat, had kunnen overtuigen.»

De schrijver betoogt vervolgens, dat Neêrlands bestaan afhankelijk is van twee hoofdverbeteringen in de staatsinstellingen, beiden even noodzakelijk, onafscheidbaar en voor geen langer uitstel vatbaar: *een vereenvoudigd zuinig, een constitutionneel Staatsbestuur;* — dat de tegenwoordige huishouding, uit een finantiëel oogpunt beschouwd, onbestaanbaar is; — dat die huishouding, uit het oogpunt van een goed werkend beheer van zaken, even onbestaanbaar is, en aan die ondoeltreffende huishouding de rampen, die 's Lands toekomst bedreigen, voornamelijk te wijten zijn; — dat aan de magt des Konings het regt ontbreekt om de Volksvertegenwoordiging te schorsen en te ontbinden; — dat aan de magt des volks eene behoorlijke verkiezing der Volksvertegenwoordiging ontbreekt, schrijvende bij de weinige belangstelling van het volk in de verkiezing der Vertegenwoordigers niet toe aan het gebrek van gezag, dat aan die Vertegenwoordiging bij de Grondwet is toegekend, maar aan de geringe en verwijderde werking van het volk op die keuze, welk kwaad de schrijver, in een Land waar de volksgeest eerder opgewekt dan uitgedoofd moet worden, zeer groot acht; — dat de Regering gebrek heeft aan eenzelvigheid, kracht en waardigheid, tot welker bereiking de schrijver de daarstelling van een verantwoordelijk Ministerie aanprijst; — dat er eene werking van den Koning op het Ministerie behoort te kunnen bestaan, die hoogst heilzaam voor den Staat kan zijn; — dat er evenzeer eene werking van de Vertegenwoordiging op het Ministerie behoort te bestaan, en wederkeerig van dit op de Vertegenwoordiging, en dat die werking niet kan bestaan, daar waar geen collectief Ministerie aanwezig is; — dat zonder een Ministerie de Regering geen stelsel, en zonder stelsel geene meerderheid in eene welgekozen Volksvertegenwoordiging hebben kan (onder meerderheid verstaat de schrijver zoodanige, welke gevestigd is op een bepaald politiek stelsel van bestuur, dat het Ministerie aankleeft, en door die meerderheid wordt gedeeld, welke meerderheid het noodwendige levensbeginsel is van eene wel zamengestelde, representative Regering); — dat de Grondwet, volgens zijne meening, de Volksvertegenwoordiging aan eene wijze van werken boeit, die nergens elders bestaat, de meest verkeerde uitkomsten oplevert en het nut der Vertegenwoordiging voor een goed deel opheft, in welke noodlottige wijze van werken, volgens den schrijver, almede voor een goed deel de ongelukkige toestand te zoeken is, in welken het Vaderland is gebragt; — dat [illegible] verdediging des Vaderlands eene herziening der Grondwet noodig maakt; dat de verdediging van het Land op eene krachtige en doeltreffend ingerigte volkswapening steunen moet, die met het active leger in verband staat, en daaruit wordt gevoed of gevormd; — dat de voorschriften omtrent het beheer der finantien, waaronder de bezittingen van den Staat buiten Europa eene eerste plaats bekleeden, in verschillende kapittels der Grondwet verspreid zijn en daaraan zeer belangrijke bepalingen ontbreken, — en dat, wanneer men het noodzakelijk acht dat in Nederland eene administrative beslissing omtrent regtsquestien beste, de Grondwet dan herzien moet worden.

Na omtrent al deze punten in ontwikkeling te zijn getreden, geeft de schrijver te kennen, hoe hij heeft aangetoond dat onze staatshuishouding, zoowel uit het oogpunt der uitgaven die zij noodwendig moet veroorzaken, als uit het oogpunt van een krachtig en doeltreffend bestuur van zaken, onbestaanbaar is; dubbel onbestaanbaar bij den zich alom ontwikkelenden nationalen geest in Nederland, en bij de moeijelijkheden, in welke het Bestuur, ten gevolge der finantiële ongelegenheden, is gebragt. Uit dezen bedenkelijken toestand, gaat hij voort, zal men zich zeker niet redden, als men de instelling behoudt, aan welke die toestand zijn aanwezen verschuldigd is; men zal er zich niet uit redden door de eene proef na de andere te nemen en ze allen te zien mislukken, door weifelend en stelselloos heden toe te geven, wat men gisteren weigerde, door zich alles te laten afdwingen en niets uit eigen wil en overtuiging toe te staan.

(Het vervolg hierna).

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (4 *Augustus*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 53 zeven zest., ⅞, 53; dito 5 pCt. 100 een zest., 100; Syndic. 4½ pCt. 93½, drie achtste; Handelm. 133¾, ½, ⅞, ¾; O. Indie 5 pCt. 99 drie achtste; Ardoins 18⅝, negen zest.; dito coupon 19 drie achtste; dito 3 pCt. 28⅝, 27⅞; Portug. te Lond. 2½ pCt. 44 zeven zest., drie achtste; Oude Russen 107½; dito 4 pCt. 89 negen zest.; Braz. 76¼.

⁂ GETROUWD:

J. L. BLOYS VAN TRESLONG,
2e *Lt. der Art.*,
en
A. VAN DER HOEVEN.

BREDA, 3 Augustus 1843.

⁂ Heden verloste voorspoedig van eene *DOCHTER*, Vrouwe DE WILLEBOIS, geb. VAN TOLL.

BREDA, 2 Augustus 1843.

Eenige Kennisgeving.

⁂ Op den 29. Julij 1843, is te *Haarlem*, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van circa 49 jaren overleden, Mejufvrouw ANNA WILHELMINA HOLLINGERUS PIJPERS, waarde en diep betreurde Zuster van

BREDA, 31 Julij 1843.

M. C. P. LANGLOIS,
Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS.

Eenige Kennisgeving.

⁂ Heden overleed alhier in den ouderdom van bijna 86 jaren, Vrouwe CORNELIA ADRIANA HIJMANS, laatst weduwe van wijlen den Heer ANTONIE QUIRIJNS, waarvan aan der overledene vrienden en bekenden wordt kennis gegeven, door

OOSTERHOUT, bij BREDA,
den 2. Augustus 1843.

Mr. C. PELS RIJCKEN,
L. H. RIJSTERBORGH en
G. D. SANGSTER.
Executeuren Testamentair.

⁂ Al degenen die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van den Boedel en Nalatenschap van wijlen ADRIAAN LEYTEN, in leven Winkelier op de *Leur*, Gemeente *Etten*, en aldaar op den 8. Julij jl. overleden, worden verzocht, om daarvan voor den 1. September 1843 betaling, of schriftelijke opgave te doen, ten Kantore van den Notaris J. WILLEMS, te *Etten.*

LOGEMENT *DE STAD DIEST*,

Haagdijk, bij de Tolbrug, te BREDA.

De Ondergeteekende, met den eersten Augustus 1843 dit LOGEMENT en UITSPANNING aanvaard hebbende, beveelt zich in de gunst van het reizend Publiek, belovende eene prompte en civile bediening.

Hij neemt deze gelegenheid waar, om zijne vorige Stadgenooten te *Bergen-op-Zoom*, te bedanken voor de van hen genotene gunst en vriendschap gedurende zijn verblijf aldaar, bevelende zich insgelijks in Hun Ed. gunstig aandenken.

C. F. L. FRENSDORFF.

⁂ De Ondergeteekenden berigten hiermede, dat de Heer W. G. DE WIT ANDRIESSEN, tot hunnen AGENT in den Handel van *Sterke Dranken* is aangesteld, voor het Eiland *Tholen* en omliggende plaatsen.

(Get^{d}.) HOBOKEN, DE BIE & TORLEY.

ROTTERDAM, 1 Augustus 1843.

UITVERKOOP.

Cs. Fs. KUYPERS, op de Havermarkt, Wijk C, N°. 333, adverteert aan zijne Vrienden en het geëerde Publiek, dat door Onttering van Affaire zijn voorraad van IJZERWAREN en meer andere soorten van GOEDEREN verkocht worden tot zeer *Verminderde prijzen.*

BREDA, 21 Julij 1843.

⁂ Bij BROESE & COMP., te *Breda*, ziet het licht:

BEDENKINGEN EN WEDERLEGGINGEN
TEGEN
HET GESCHRIFT
VAN
EEN OUD SOLDAAT,
BEVATTENDE:
EENIGE DENKBEELDEN OVER EENE ZUINIGERE EN DOELMATIGERE ZAMENSTELLING
VAN HET
NEDERLANDSCHE LEGER.
Prijs 80 Cents.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.